

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Навчальна-виконавська практика»
Першого рівня вищої освіти
Освітня програма Сольний спів
за спеціальністю 025 Музичне мистецтво
галузі знань 02 Культура і мистецтво
Кваліфікація: Бакалавр музичного мистецтва**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «31» серпня 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Навчальна-виконавська практика
Викладач (-і)	Конвалюк У. В., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри виконавського мистецтва
Контактний телефон викладача	Конвалюк У.В. т.0660398130
E-mail викладача	uliana.konvaliuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	денна/заочна
Обсяг дисципліни	Один семестр
Посилання на сайт дистанційного навчання	-
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку занять зі студентами
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна-виконавська підготовка в університеті характеризується інтегрованістю, взаємозв'язком усіх компонентів (навчальних дисциплін, навчальних і педагогічної практик, науково-дослідної роботи) і їх скоординованістю з метою досягнення головної мети – розвитку індивідуальності, особистості студента як майбутнього фахівця й дослідника.</p> <p>Навчальна-виконавська практика займає важливе місце у підготовці фахівців мистецьких спеціалізацій вищих закладів освіти та відноситься до провідної складової їхньої професійної підготовки.</p> <p>Навчальна-виконавська практика є однією із форм професійної підготовки студентів музичних закладів до роботи з творчими колективами, у школі тощо.</p> <p>Навчально-виконавською вона називається тому, що в процесі її проведення інтерпретація вокальних творів здійснюється з урахуванням можливостей вокалістів.</p> <p>Адекватність слухацької співтворчості з музичним твором визначається декількома критеріями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) мірою активності і здатності до спостереження за розвитком музики, змісту твору, звуко-виразовими можливостями того чи іншого мистецького колективу; 2) вмінням сприймати музику художньо, образно, що функціонує в соціальній системі естетичних відношень і асоціюється з образами реального світу; 3) мірою емоційної чуттєвості до музики, спрямованої на співпереживання уявному герою. <p>Специфіка підготовки виконавця має інтегрований характер. Саме навчально-виконавська практика висуває перед студентом і викладачем новий вид творчо-пошукової діяльності у таких її видах, як вибір програми, опрацювання образу твору. При цьому студентові необхідно оволодіти вміннями не тільки суто виконавськими, але в деякій мірі й вміннями акторськими та організаторськими, керівними.</p> <p>Навчальна-виконавська практика (НВП) – це ефективна навчальна форма підготовки студентів до роботи. У процесі її проведення інтегруються, удосконалюються і перевіряються знання, уміння та навички, отримані майбутнім викладачем музики та виконавцем-інструменталістом, вокалістом, керівником ансамблю, оркестру.</p> <p>У процесі підготовки і проведення творчих заходів студент під керівництвом викладача основного музичного інструменту, сольним співом, має змогу практично формувати і удосконалювати основні види музично-педагогічної діяльності:</p>	

- 1) інтерпретаційно-виконавську (гра, спів, анотація музичних творів);
- 2) комунікативну (артистично-вольові якості і педагогічні впливи, необхідні для художнього спілкування із слухачами);
- 3) організаційну ;
- 4) конструктивну;
- 5) оцінкова.

Широкі можливості створює ПВП для формування мотиваційної основи до музично-освітньої та навчальної роботи студента, а саме:

- дозволяє індивідуально-творчо регулювати ступінь складності виконавського репертуару студента;
- дає йому можливість для виконавського самовираження, самореалізації і самоконтролю, оскільки в процесі проведення заходу він може компенсувати менш розвинені вміння та здібності за рахунок сильніших;
- спонукає студента до осмислення, пошуку і комплексного застосування знань – навичок, отриманих як у процесі вивчення різних навчальних дисциплін, так і підказаних йому результатами практики;
- розвиває і загартовує артистично-вольові якості студента, оскільки публічний виступ перед однокурсниками психологічно відповідальніший від будь чого;
- оволодіває методами поглибленої роботи над літературними першоджерелами, репертуарними збірниками та методами наукового пошуку, що формує дослідницькі інтереси і навички, сприяє поглибленню навчальної діяльності;
- поповнює і удосконалює свій мовний апарат і оволодіває оцінними естетично-нормативними вміннями в процесі обговорення виступів.

Якщо взаємодія викладача і студента буде спрямована на формування самостійності майбутнього викладача музики та виконавця-сольного співу, оркестрових інструментів а саме:

Створення навчальної атмосфери стосунків, коли викладач не дає готових «рецептів» по вивченню педагогічного репертуару, а :

- 1) стимулює в процесі сумісної праці над музичним твором самостійну, творчо-пошукову діяльність вихованця;
- 2) спрямовує його емоційно-чуттєві і понятійно-операційні дії на пізнання раціональних методів опрацювання музичних творів;
- 3) чуйно ставиться до його художньої індивідуальної техніки, музичного смаку і мислення, спирається і залучає при цьому знання і вміння, отримані студентом у класі фахових дисциплін.

Оскільки в процесі НВП інтегруються, формуються і виявляються основні професійні якості музично-педагогічної діяльності викладача музики, вона вимагає комплексного підходу до розв'язання взаємопов'язаних навчальних завдань, спочатку, налагодження і зміцнення міждисциплінарних зв'язків, методики музичного виховання, музично-теоретичних дисциплін тощо.

3. Мета та цілі курсу

Мета навчальної-виконавської практики полягає у полегшенні і прискоренні адаптації студентів до реальних умов їх майбутньої професійної діяльності, творче осмислення теорії, підготовці майбутніх вокалістів виконавців, оркестрантів до всіх функціональних обов'язків, що покладаються і як на керівника музичного колективу, активного пропагандиста музичної культури та мистецтва, а також у формуванні музично-виконавських і педагогічних знань, умінь і навичок, необхідних для художнього, творчого спілкування з людьми.

Основні завдання навчально-виконавської практики:

- забезпечення зв'язку теоретичних знань фахових дисциплін з реальним педагогічним процесом, використання їх у розв'язанні конкретних навчальних, розвивальних і виховних завдань, а відтак – формування у студентів психологічної готовності до роботи в колективі;
- виховання у студентів стійкого інтересу і любові до професії викладача музичного мистецтва, формування умінь та навичок, що сприяють розвиткові у них професійних якостей викладача, потреби в педагогічній освіті;
- усвідомлення значущості соціально-психологічних, психологічно-педагогічних, методичних та творчих основ взаємодії учня й вчителя;
- підготовка студентів до державних іспитів та збір матеріалів до написання наукових робіт;
- знайомлення студентів із сучасним станом навчально-виховної роботи в школі, передовим педагогічним досвідом і їх включення до розв'язання посильних навчально-виховних питань;
- художньо-виконавський розвиток студентів;
- адаптація музично-виконавських і педагогічних умінь та навичок, отриманих студентом у процесі навчання, до умов професійної діяльності викладача музики, зокрема інтерпретації та анатоції музичних творів;
- формування у студентів навичок організації і проведення музично-освітньої діяльності;
- виховання у них самостійних індивідуальних творчих здібностей і вмінь;
- нагромадження виконавського репертуару для проведення концертів та виступів.

Навчально-виконавська практика є спеціалізованою, забезпечує теоретичну та практичну підготовку фахівців в галузі музичного мистецтва за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр.

Оскільки основною метою навчально-виконавської практики є музично-освітня діяльність, то для її проведення студент повинен оволодіти відповідними здібностями і вміннями. Це комплекс виконавських вмінь (гра, спів, диригування, розповідь), а також здібності пов'язані з організацією і проведенням музичних заходів (уміння настроїтись на виступ, емоційна піднесеність і переконливість виступу, креативність та ін..)

На II-III-IV курсах студент паралельно з удосконаленням умінь, пов'язаних з виконавською інтерпретацією творів, готує щорічно музично-освітній захід (виступ, іспит-концерт). Звертається на формування музично-педагогічного артистизму студента,

куди входять прийоми та вміння, пов'язані з художнім спілкуванням викладача зі слухацькою аудиторією (емоційність, грамотність, вміння захопити музичним образом, переконливість музичної інтерпретації), організація слухової уваги, врахування музичного досвіду та вікових особливостей слухачів, орієнтація в складних педагогічних ситуаціях, адаптація до фізичних умов у процесі виступу тощо.

«Апарат переживання» студента, тобто його емоційна культура формується на основі розвитку здібностей та вмінь, пов'язаних з естетичним сприйманням музичних творів. Уміння, спрямовані на формування відповідних якостей – емоційної чутливості до музики, слухової спостережливості, творчої уяви.

Розвиток умінь та здібностей естетичного сприймання музики поглиблюється у спільній роботі над музичним твором, коли викладач створює атмосферу емоційної захопленості образом твору, милується майстерністю форми. За допомогою запитань, викладач активізує його творчу уяву, допомагає йому стати активним співучасником, пошукувачем і виразником особистих почуттів у процесі словесної і виконавської інтерпретації твору.

Цінність виконавської практики полягає в тому, що вона дає студентіві реальну можливість для виконавського самовираження, самоперевірки і самооцінки за рахунок індивідуально-творчого регулювання ступеня складності виконавського репертуару.

Навчально-виконавська практика підвищує цікавість студентів щодо можливості реалізувати свої музично-педагогічні здібності у різних видах діяльності:

- виконавської (гри, співу, диригування);
- врахування вікових особливостей слухацької аудиторії);
- комунікативної (використання широкого спектра словесних, музично-виконавських, та інших видів педагогічного впливу для встановлення контакту із слухацькою аудиторією);
- організаційної (організація і підтримка уваги слухача);
- конструктивної (раціональний розподіл часу на різні види діяльності у процесі виступу, організація умов для виступу).

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти-бакалаври повинні *знати:*

- специфіку роботи інструменталіста-виконавця; вокального виконавця,
- групи оркестрових інструментів та їхні технічні і тембральні особливості

вміти:

- грати на одному чи декількох з оркестрових інструментів в ансамблі;
- акомпанувати у складі оркестру солістам-інструменталістам, солістам-вокалістам, хоровим і танцювальним колективам;
- використовувати набутий досвід у подальшій роботі з навчальними колективами Навчально-наукового інституту мистецтв.

4. Результати навчання (компетентності)

Вивчення дисципліни «Навчально-виконавська практика» сприяє формуванню у студента таких компетентностей:

ЗК 2. Здатність розуміння предметної галузі та професійної діяльності;

ЗК 6. Здатність до особистісної взаємодії;

ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК 11. Здатність володіти іноземною мовою;

ЗК 13. Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості;

ЗК 15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

ЗК 16 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 17 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ФК 1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності;

ФК 2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності;

ФК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності;

ФК 9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу;

ФК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної роботи.

Програмні результати навчання:

ПРН 1 Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння голосом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.

ПРН 2 Володіти методами та навичками сольного та ансамблевого співу, репетиційної роботи та концертних виступів.

ПРН 3 Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.

ПРН 5 Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

ПРН 8 Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 11 Застосовувати теоретичні знання та навички в менеджерській та аранжувальній практичній діяльності.

ПРН 15 Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – один семестр

Вид заняття	Загальна кількість годин -
	90
Практичні	60-аудиторна робота
Самостійна робота	30-самостійна робота

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VIII	025 «Музичне мистецтво»	III Бакалавр	Нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Літера тура	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
------------	------------------	----------------	------------------	----------------	---------------------

Змістовий модуль 1.

		Література до теми	год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	Згідно робочої програми навчальної дисципліни
1. Ознайомлення з роботою оркестрів та специфікою управління колективом .	Практика	1-12з переліку рекомендованої літератури	5год.практ. 2 год.сам.роб	Згідно системи оцінювання курсу	Згідно робочої програми навчальної дисципліни
2. Робота над партитурою. Оркестрові твори, твори з супроводом, твори для солістів з оркестровим супроводом.	Практика	1-12з переліку рекомендованої літератури	5год.практ. 3 год.сам.роб	Згідно системи оцінювання курсу	Згідно робочої програми навчальної дисципліни
3. Репетиційна робота вокалістів,оркестрантів. Робота над диригентськими жестами.	Практика	1-12з переліку рекомендованої літератури	5год.практ. 2 год.сам.роб	Згідно системи оцінювання курсу	Згідно робочої програми навчальної дисципліни
4. Розучування фрагментів творів до їх художнього виконання в цілому. Інтерпретація музичних творів та їх стильові особливості.	Практика	1-12з переліку рекомендованої літератури	5год.практ. 3 год.сам.роб	Згідно системи оцінювання курсу	Згідно робочої програми навчальної дисципліни
5. Репетиційна робота вокалістів,оркестрантів. Робота над окремими фрагментами творів, оркестрування, інтерпретація та художнє виконання.	Практика	1-12з переліку рекомендованої літератури	5год.практ. 2 год.сам.роб	Згідно системи оцінювання курсу	Згідно робочої програми навчальної дисципліни
6. Манера і техніка вокаліста оркестранта: жести, міміка, образність, уміння управляти колективом.	Практика	1-12з переліку рекомендованої літератури	5год.практ. 3 год.сам.роб	Згідно системи оцінювання курсу	Згідно робочої програми навчальної дисципліни

7. Функції оркестрових колективів: виконання сольних оркестрових творів, акомпанемент солістам та супровід танцювальній групі ансамблю.	Практика	1-12з переліку рекомендованої літератури	5год.практ. 2 год.сам.роб	Згідно системи оцінювання курсу	Згідно робочої програми навчальної дисципліни
8.Робота над концертним виконанням творів.	Практика	1-12з переліку рекомендованої літератури	5год.практ. 3 год.сам.роб	Згідно системи оцінювання курсу	Згідно робочої програми навчальної дисципліни
9.Проведення контрольних уроків з музичного мистецтва,	Практика	1-12з переліку рекомендованої літератури	5год.практ. 2 год.сам.роб	Згідно системи оцінювання курсу	Згідно робочої програми навчальної дисципліни
10.Роль і функції вчителя музичного мистецтва, організатора виховної роботи.	Практика	1-12з переліку рекомендованої літератури	5год.практ. 3 год.сам.роб	Згідно системи оцінювання курсу	Згідно робочої програми навчальної дисципліни
11.Самоаналіз та аналіз проведених уроків.	Практика	1-12з переліку рекомендованої літератури	5год.практ. 2 год.сам.роб	Згідно системи оцінювання курсу	Згідно робочої програми навчальної дисципліни
12. Аналіз та самоаналіз позакласного (виховного) заходу з фаху.	Практика	1-12з переліку рекомендованої літератури	5год.практ. 3 год.сам.роб	Згідно системи оцінювання курсу	Згідно робочої програми навчальної дисципліни

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів.</p> <p>Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС.</p> <p>Поточний контроль та оцінювання проводиться безпосередньо викладачем.</p> <p>Періодичний та семестровий контроль проводиться з метою визначення успішності розвитку бакалавра та</p>
-----------------------------------	--

	<p>засвоєння ними навчальної програми на певному етапі навчання.</p> <p>: Форма контролю залік</p> <p>Критерії оцінювання:</p> <p>«ВІДМІННО» (90 – 100 балів) виставляється бакалавру, який:</p> <p>Вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні завдання, самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, показує оригінальний підхід у викладенні основних тем, має конкретні позитивні результати самостійної науково-пошукової діяльності.</p> <p>«ДОБРЕ» (70 – 89 балів) виставляється бакалавру, який:</p> <p>Вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях та формуванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці за зразком, самостійно виконує практичні завдання передбачені програмою.</p> <p>«ЗАДОВІЛЬНО» (50 – 69 балів) виставляється бакалавру, який:</p> <p>Володіє навчальним матеріалом поверхнево фрагментарно, знайомий з основними поняттями навчального матеріалу, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання, невпевнено оперує знаннями будови та художньо-виражальних особливостей інструментів.</p> <p>«НЕЗАДОВІЛЬНО» (25 – 49 балів) виставляється бакалавру, який:</p> <p>Має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу, під час відповіді допускаються суттєві помилки.</p> <p>«НЕЗАДОВІЛЬНО» (0 – 24 балів) виставляється бакалавру, який:</p> <p>не володіє навчальним матеріалом, виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.</p>
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Навчальна дисципліна передбачає написання індивідуальних письмових завдань із опрацювання обов'язкової та додаткової літератури, а також аналізу. Письмові завдання оцінюються відповідно до робочих програм та положення про організацію самостійної роботи студентів кафедри виконавського мистецтва спеціальності 025«Музичне мистецтво»</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Порядок та організація контролю знань бакалаврів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів, Методичних рекомендацій та положення про організацію самостійної роботи студентів</p>

7. Політика курсу

Академічна доброчесність: Очікується, що бакалаври будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі бакалаври відвідають заняття курсу. Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку.

8. Рекомендована література

1. Пасічняк Л.М. Робота диригента над музичним твором: Методичні рекомендації до дисципліни «Оркестрове диригування» для студентів вищих музичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації напрямку підготовки «Музичне мистецтво». Івано-Франківськ, Нова Зоря, 2012. 72 с.
2. Береза А.В. Педагогічно-асистентська практика майбутнього вчителя музики. Навчально-методичний посібник (видання 2-ге, доповнене). Вінниця, НОВА КНИГА, 2010. 184 с.
3. Горобець Т.В. Роль комплексного навчання у системи підготовки майбутнього музичного керівника та вчителя музики в педагогічному коледжі. Київ, 2008. 72 с.
4. Давидов М.А. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста. Київ, Музична Україна, 1997.
5. Нальонов І.М. Педагогічна практика студентів музично-педагогічних факультетів: навч.-метод. посібник. 3-тє вид., доповнене. Київ, Освіта України, 2006. 179 с.
6. Ростовський О. Педагогіка музичного сприймання. Навчально-методичний посібник. Київ, 1997.
7. Синицын В.М. исполнительская практика. Подготовка студентов к воспитательной, просветительской и творческой работе в школе. Винница, 1988.
8. Дугчак В. Бандурне мистецтво діаспори. Проблеми виконавства. Мистецтвознавчі записки. Київ, 2004. Вип. 5. С.22-29.
9. Дугчак В. Розвиток професійних засад бандурного мистецтва у 1970-1990рр. Творчість і виконавство. Дисертація канд.. мистець. Київ, 1996. 240с.
10. Катрич О. Стиль музиканта-виконавця (теоретичні та естетичні аспекти). Дрогобич, Вид. Фірма «Відродження», 2000. 100с.
11. Мандзюк Л. Вплив емоційного фактора на психофізіологічну сутність виконавського апарата бандуриста. Професійна та моральна культура в професійній системі. Зб. наук. праць Луганськ-Харків, 2004. С.194-203.
12. Мандзюк Л. Про виконавські проблеми лівої руки бандуриста в контексті художньо-виразної гри. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти. Вип. 6. Харків, 2001. С.175-183.
13. Мандзюк Л. Самостійна робота бандуриста над гамами. Методичні рекомендації для студентів вищих навчальних закладів культури і мистецтв. Київ-Харків, Глас, 2004. 23 с.

14. Давидов М. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста. Навчальний посібник для вищ. муз. навч. Закладів. Київ, Муз. Україна, 1997. 240 с.
15. Акимов Ю., Кузовлев В.О. О проблеме сценического самочувствия исполнителя баяниста. Баян и баянисты, мборник статей. Вып. 4. Москва, Сов. Композитор, 1978. 100с.
16. Власов В.П. Методика работы баяниста над полифоническими произведениями. Методические рекомендации. Москва, 1991. 95с.
17. Воеводин В.В. Самалюк И.И. Художественный образ музыкального произведения, Методические рекомендации. Ровно, 1991. 24 с.
18. Готсдинер А. подготовка учащихся к концертным выступлениям. Метод. Записки по вопросам музыкального образования, Вып.3. Москва, 1991. С.182-192.
19. Давидов М. Основи формування виконавської майстерності баяніста. Київ, Музична Україна, 1983.
20. Давидов М. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста. Київ, Музична Україна, 1997.
21. Шульпяков О. Техническое развитие музыканта исполнителя. Ленинград, Музыка, 1973.
22. Анисимов А. Дирижер-хормейстер. Ленинград, 1976.
23. Багриновский М. Дирижерская техника рук. Москва, 1947.
24. Барсова И.А. Книга об оркестре. Москва, 1969, 1978, 1981.
25. Бурбан М. Українські хори і диригенти. Дрогобич, Посвіт, 2006. 640 с.
26. Гуцал В. Грає оркестр українських народних інструментів: метод. Поради керівникам самодіяльних колективів. Київ, Мистецтво, 1978. 164с.
27. Доронюк В.Д. Курс техніки диригування. Івано-Франківськ, Івано-Франківська обласна друкарня, 2004. 292 с.
28. Завадинский Д. Выбор схем тактирования. Київ, Музична Україна, 1980.
29. Колесса М.Ф. Основи техніки диригування. Київ, Музична Україна, 1981.
30. Кофман Р. Виховання диригента: психологічні особливості. Київ, Музична Україна, 1986. 40 с.
31. Малько Н. Основы техники дирижирования Москва, Музыка, 1965.
32. Пігров К. Керування хором. Київ, мистецтво, 1965.
33. Сідлецька Т.І. Культурно-історична еволюція українського оркестру народних інструментів: монографія. Вінниця, ВНТУ, 2009Ю 184 с.
34. Сідлецька Т.І. Практична культурологія. Історія народно-оркестрового виконавства України: навчальний посібник. Вінниця, ВНТУ, 2011. Ч.І. 122с.
35. Сідлецька Т.І. Практична культурологія. Історія народно-оркестрового виконавства

України: навчальний посібник. Вінниця, ВНТУ, 2011. Ч.ІІ. 72с.

36. Акимов Ю., Кузовлев В.О. О проблеме сценического самочувствия исполнителя баяниста. Баян и баянисты, мборник статей. Вып. 4. Москва, Сов. Композитор, 1978. 100с.
37. Воеводин В.В. Самалюк И.И. Художественный образ музыкального произведения, Методические рекомендации. Ровно, 1991. 24 с.
38. Готсдинер А. подготовка учащихся к концертным выступлениям. Метод. Записки по вопросам музыкального образования, Вып.3. Москва, 1991. С.182-192.
39. Давидов М. Основаи формування виконавської майстерності баяніста. Київ, Музична Україна, 1983.
40. Давидов М. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста. Київ, Музична Україна, 1997.
41. Ризоль Н. И., Яшкевич И.А. Школа двойных нот для баяна. Киев, 1989. 57 с.
42. Семешко А.А. Баян в педвузі. Навчал. посібн., Кривий Ріг, 1993. 150 с.
43. Шульпяков О. Техническое развитие музыканта исполнителя. Ленинград, Музыка, 1973.

Викладач _____ /Конвалюк У. В. /